COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 24.5.2023
COM(2023) 619 final

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind Programul național de reformă al Țărilor de Jos pentru 2023 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Țărilor de Jos pentru 2023

{SWD(2023) 619 final}

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind Programul național de reformă al Țărilor de Jos pentru 2023 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Țărilor de Jos pentru 2023

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice[1], în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice[2], în special articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

(1) Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului[3], care a instituit Mecanismul de redresare și reziliență, a intrat în vigoare la 19 februarie 2021. Mecanismul de redresare și reziliență oferă statelor membre sprijin financiar pentru implementarea reformelor și a investițiilor, dând astfel un impuls bugetar finanțat de UE. În concordanță cu prioritățile semestrului european, mecanismul contribuie la redresarea economică și socială și la implementarea unor reforme și investiții sustenabile, în special pentru a promova tranziția verde și tranziția digitală și pentru a face mai reziliente economiile statelor membre. De asemenea, mecanismul contribuie la consolidarea finanțelor publice și la stimularea creșterii economice și a creării de locuri de muncă pe termen mediu și lung, la îmbunătățirea coeziunii teritoriale în cadrul UE și la sprijinirea continuării punerii în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale. Contribuția financiară maximă pentru fiecare stat membru acordată

[1] JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

[2] JO L 306, 23.11.2011, p. 25.

[3] Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență (JO L 57, 18.2.2021, p. 17).

în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență a fost actualizată la 30 iunie 2022, în conformitate cu articolul 11 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2021/241.

(2) La data de 22 noiembrie 2022, Comisia a adoptat Analiza anuală a creșterii durabile pentru 2023[4], care marchează începutul semestrului european din 2023 pentru coordonarea politicilor economice. La data de 23 martie 2023, Consiliul European a aprobat prioritățile analizei, care vizează cele patru dimensiuni ale sustenabilității competitive. Totodată, la data de 22 noiembrie 2022, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă pentru 2023, în care a identificat Țările de Jos ca fiind unul dintre statele membre care pot fi afectate de dezechilibre sau care pot fi în pericol de a fi afectate de dezechilibre și pentru care va fi necesar un bilanț aprofundat. La aceeași dată, Comisia a adoptat și un aviz privind proiectul de plan bugetar pentru 2023 al Țărilor de Jos. Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro, care a fost adoptată de Consiliu la 16 mai 2023, precum și Propunerea de raport comun pentru 2023 privind ocuparea forței de muncă, în care se analizează punerea în aplicare a orientărilor pentru politicile de ocupare a forței de muncă și a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale, care a fost adoptată de Consiliu la 13 martie 2023.

(3) Deși economiile UE dau dovadă de o reziliență remarcabilă, contextul geopolitic continuă să aibă un impact negativ. Întrucât UE susține cu fermitate Ucraina, agenda sa de politică economică și socială se axează pe reducerea pe termen scurt a impactului negativ al șocurilor energetice asupra gospodăriilor și întreprinderilor vulnerabile, precum și pe menținerea eforturilor de realizare a tranziției verzi și a celei digitale, de sprijinire a creșterii durabile și favorabile incluziunii, de protejare a stabilității macroeconomice și de creștere a rezilienței pe termen mediu. De asemenea, agenda Uniunii se axează în mare măsură pe creșterea competitivității și a productivității UE.

(4) La data de 1 februarie 2023, Comisia a publicat comunicarea intitulată „Un Plan industrial al Pactului verde pentru era cu zero emisii nete”[5] în scopul de a spori competitivitatea industriei UE cu zero emisii nete și de a sprijini tranziția rapidă către neutralitatea climatică. Planul completează eforturile desfășurate în prezent în cadrul Pactului verde european și al REPowerEU. Planul urmărește să asigure un mediu mai favorabil pentru mărirea capacității UE de producție a tehnologiilor și a produselor cu zero emisii nete, care sunt necesare pentru a îndeplini obiectivele ambițioase ale UE în materie de climă, precum și să asigure accesul la materiile prime critice relevante, inclusiv prin diversificarea surselor de aprovizionare, exploatarea adecvată a resurselor geologice din statele membre și maximizarea reciclării materiilor prime. Planul este articulat în jurul a patru piloni: un mediu de reglementare previzibil și simplificat, accelerarea accesului la finanțare, consolidarea competențelor și comerțul deschis pentru lanțuri de aprovizionare reziliente. La data de 16 martie 2023, Comisia a publicat, de asemenea, comunicarea intitulată „Competitivitatea pe termen lung a UE: perspectiva după 2030”[6], care este structurată în jurul a nouă factori-cheie care se susțin reciproc și în care Comisia își propune să acționeze în direcția instituirii unui cadru de reglementare care să stimuleze creșterea. Comunicarea stabilește priorități de politică ce vizează să asigure în mod activ realizarea de îmbunătățiri structurale, efectuarea de investiții bine direcționate și adoptarea de măsuri de reglementare pentru

4 COM(2022) 780 final.
5 COM(2023) 62 final.
6 COM(2023) 168 final.

competitivitatea pe termen lung a UE și a statelor sale membre. Recomandările de mai jos contribuie la abordarea acestor priorități.

(5) În 2023, semestrul european pentru coordonarea politicilor economice continuă să evolueze în concordanță cu punerea în aplicare a Mecanismului de redresare și reziliență. Pentru ca prioritățile de politică din cadrul semestrului european să fie îndeplinite, rămâne esențial ca planurile de redresare și reziliență adoptate să fie implementate integral, întrucât acestea abordează toate recomandările relevante specifice fiecărei țări emise în ultimii ani sau un subset semnificativ al recomandărilor respective. Recomandările specifice fiecărei țări pentru 2019, 2020 și 2022 rămân la fel de relevante și pentru planurile de redresare și reziliență revizuite, actualizate sau modificate în conformitate cu articolele 14, 18 și 21 din Regulamentul (UE) 2021/241.

(6) Regulamentul privind REPowerEU[7], adoptat la data de 27 februarie 2023, vizează eliminarea rapidă a dependenței UE de importurile de combustibili fosili din Rusia. Acest lucru va contribui la securitatea energetică și la diversificarea aprovizionării cu energie a UE, sporind, în același timp, utilizarea surselor regenerabile de energie, capacitățile de stocare a energiei și eficiența energetică. Regulamentul permite statelor membre să adauge un nou capitol, privind REPowerEU, în planurile lor naționale de redresare și reziliență pentru a finanța reforme și investiții esențiale care vor contribui la atingerea obiectivelor planului REPowerEU. Reformele și investițiile respective vor contribui, de asemenea, la creșterea competitivității industriei UE cu zero emisii nete, astfel cum se subliniază în Planul industrial al Pactului verde pentru era cu zero emisii nete, precum și la abordarea recomandărilor specifice fiecărei țări legate de energie care le-au fost adresate statelor membre în 2022 și, după caz, în 2023. Regulamentul privind REPowerEU introduce o nouă categorie de sprijin financiar nerambursabil, pus la dispoziția statelor membre pentru a finanța, în cadrul planurilor lor de redresare și reziliență, noi reforme și investiții legate de energie.

(7) La data de 8 martie 2023, Comisia a adoptat o comunicare care oferă orientări de politică fiscal-bugetară pentru 2024. Scopul său este de a sprijini pregătirea programelor de stabilitate și de convergență ale statelor membre, consolidând astfel coordonarea politicilor[8]. Comisia a reamintit că la sfârșitul anului 2023 va fi dezactivată clauza derogatorie generală din Pactul de stabilitate și de creștere. Aceasta a solicitat ca politicile fiscal-bugetare din perioada 2023-2024 să asigure sustenabilitatea datoriei pe termen mediu, precum și să sporească creșterea economică potențială într-o manieră durabilă. Statele membre au fost invitate să prezinte în programele lor de stabilitate și de convergență pentru 2023 modul în care planurile lor fiscal-bugetare vor asigura respectarea valorii de referință a deficitului, de 3 % din PIB, precum și o reducere plauzibilă și continuă a datoriei sau menținerea datoriei la niveluri prudente pe termen mediu. Comisia a invitat statele membre să elimine treptat măsurile fiscal-bugetare naționale introduse pentru a proteja gospodăriile și întreprinderile de șocul prețurilor la energie, începând cu măsurile care au un caracter mai puțin specific. Comisia a precizat că, în cazul în care ar fi necesară prelungirea măsurilor de sprijin ca urmare a unor noi presiuni cauzate de prețurile la energie, statele membre ar trebui să orienteze aceste măsuri mult mai bine decât în trecut către

[7] Regulamentul (UE) 2023/435 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 februarie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2021/241 în ceea ce privește capitolele privind REPowerEU din planurile de redresare și reziliență și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1303/2013, (UE) 2021/1060 și (UE) 2021/1755 și a Directivei 2003/87/CE (JO L 63, 28.2.2023, p. 1).

[8] COM (2023) 141 final.

gospodăriile și întreprinderile vulnerabile. Comisia a propus ca recomandările în domeniul fiscal-bugetar să fie cuantificate și diferențiate și să fie formulate pe baza cheltuielilor primare nete, astfel cum se propune în Comunicarea sa referitoare la orientările privind o reformă a cadrului de guvernanță economică al UE[9]. Comisia a recomandat ca toate statele membre să continue să protejeze investițiile finanțate la nivel național și să asigure utilizarea eficace a Mecanismului de redresare și reziliență și a altor fonduri ale UE, având în vedere în special obiectivele în materie de tranziție verde și tranziție digitală, precum și pe cele în materie de reziliență. Comisia a precizat că va propune Consiliului lansarea, în primăvara anului 2024, a unor proceduri de deficit excesiv bazate pe deficit, ținând cont de datele privind execuția bugetară pentru 2023, în concordanță cu dispozițiile legale existente.

(8) La data de 26 aprilie 2023, Comisia a prezentat propuneri legislative ce vizează realizarea unei reforme cuprinzătoare a normelor de guvernanță economică ale UE. Obiectivul principal al acestor propuneri este de a consolida sustenabilitatea datoriei publice și de a promova o creștere durabilă și incluzivă în toate statele membre, prin intermediul reformelor și al investițiilor. Propunerile urmăresc să ofere statelor membre un control mai mare asupra elaborării propriilor planuri pe termen mediu, instituind, în același timp, un regim mai strict de asigurare a respectării normelor, pentru a asigura îndeplinirea de către statele membre a angajamentelor asumate în planurile lor bugetar-structurale pe termen mediu. Obiectivul este de a încheia activitatea legislativă în 2023.

(9) La data de 8 iulie 2022, Țările de Jos au transmis Comisiei planul lor național de redresare și reziliență, în conformitate cu articolul 18 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/241. În temeiul articolului 19 din Regulamentul (UE) 2021/241, Comisia a evaluat relevanța, eficacitatea, eficiența și coerența planului de redresare și reziliență, în conformitate cu orientările privind evaluarea prevăzute în anexa V la regulamentul menționat. La data de 4 octombrie 2022, Consiliul a adoptat Decizia de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al Țărilor de Jos[10]. Eliberarea tranșelor este condiționată de adoptarea, în conformitate cu articolul 24 alineatul (5) din Regulamentul (UE) 2021/241, a unei decizii a Comisiei care să confirme faptul că Țările de Jos au atins în mod satisfăcător jaloanele și țintele relevante stabilite în decizia de punere în aplicare a Consiliului. Atingerea în mod satisfăcător a acestor jaloane și ținte implică faptul că nu s-au înregistrat regrese privind jaloanele și țintele anterioare care fuseseră deja atinse.

(10) La 28 aprilie 2023, Țările de Jos și-au prezentat Programul național de reformă pentru 2023, iar la 28 aprilie 2023 și-au prezentat Programul de stabilitate pentru 2023, în conformitate cu articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97. Pentru a se ține seama de legăturile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp. În conformitate cu articolul 27 din Regulamentul (UE) 2021/241, Programul național de reformă pentru 2023 reflectă, de asemenea, raportarea bianuală efectuată de Țările de Jos cu privire la progresele înregistrate în implementarea planului lor de redresare și reziliență.

---

9 COM(2022) 583 final.

10 Decizia de punere în aplicare a Consiliului din 4 octombrie 2022 de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al Țărilor de Jos (ST 12275/22; ST 12275//22 ADD 1).

(11) Comisia a publicat raportul de țară din 2023 pentru Țările de Jos[11] la data de 24 mai 2023. În acest raport, Comisia a evaluat progresele realizate de Țările de Jos în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor relevante specifice acestei țări care au fost adoptate de Consiliu în perioada 2019-2022 și a făcut bilanțul implementării de către Țările de Jos a planului lor de redresare și reziliență. Pe baza acestei analize, în raportul de țară au fost identificate anumite deficiențe, legate de provocările care nu sunt abordate sau sunt abordate doar parțial în planul de redresare și reziliență, precum și provocări noi și emergente. De asemenea, raportul de țară a evaluat progresele realizate de Țările de Jos în ceea ce privește punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale și îndeplinirea obiectivelor principale ale UE în materie de ocupare a forței de muncă, de competențe și de reducere a sărăciei, precum și progresele înregistrate în ceea ce privește atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale ONU.

(12) În temeiul articolului 5 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, Comisia a efectuat un bilanț aprofundat pentru Țările de Jos și a publicat rezultatele acestuia la data de 24 mai 2023[12]. Comisia a concluzionat că Țările de Jos se confruntă cu dezechilibre macroeconomice. În special, persistă vulnerabilități cu relevanță transfrontalieră legate de nivelurile ridicate ale datoriei private și de excedentul mare de cont curent, în ciuda unor semne de atenuare. Excedentul de cont curent, în pofida recentelor revizuiri ale datelor, și datoria privată sunt mari conform standardelor internaționale, înregistrând valori superioare fundamentelor economice. Excedentul mare de cont curent a scăzut în 2022, ca urmare a deteriorării condițiilor comerciale, însoțită de o creștere a contului curent în prețuri constante, și ca urmare a creșterii deficitului de venituri primare. Odată cu îmbunătățirea condițiilor comerciale, se preconizează că excedentul se va redresa semnificativ în 2023, urmând să se stabilizeze în 2024. S-au înregistrat progrese limitate în materie de politici, dar sunt necesare eforturi suplimentare pentru a reduce obstacolele din calea investițiilor. Datoria societăților nefinanciare și a gospodăriilor rămâne ridicată: datoria gospodăriilor este mai îngrijorătoare, deoarece face ca gospodăriile să fie vulnerabile la șocuri, aceste riscuri fiind exacerbate de supraevaluarea ridicată și tot mai pronunțată a prețurilor locuințelor. Se estimează că, în viitor, datoria va urma în continuare o traiectorie moderat descendentă. În pofida scăderii moderate a prețurilor locuințelor, presiunea asupra pieței locuințelor persistă, în special deoarece construcția de locuințe noi rămâne cu mult sub obiectivele guvernului. În același timp, proprietatea asupra locuințelor finanțată prin îndatorare continuă să fie subvenționată printr-o impozitare favorabilă, în timp ce politicile privind piața privată a închirierilor riscă să submineze dezvoltarea acesteia.

(13) Pe baza datelor validate de Eurostat[13], soldul bugetului public al Țărilor de Jos a scăzut de la un deficit de 2,4 % din PIB în 2021la un buget echilibrat în 2022, în timp ce ponderea datoriei publice în PIB a scăzut de la 52,5 % la sfârșitul anului 2021 la 51,0 % la sfârșitul anului 2022.

(14) Soldul bugetului public a fost afectat de măsurile adoptate pentru a atenua impactul economic și social al creșterii prețurilor la energie. În 2022, printre măsurile de reducere a veniturilor s-a numărat reducerea TVA-ului la energie și a accizelor la benzină și motorină, în timp ce măsurile de creștere a cheltuielilor au inclus o reducere

11 SWD(2023) 619 final.
12 SWD(2023) 640 final.
13 Euroindicatorii Eurostat, 47/2023, 21.4.2023.

a facturii la energie, în noiembrie și decembrie, precum și acordarea de sprijin gospodăriilor cu venituri mici și facturi ridicate la energie. Costul acestor măsuri a fost compensat parțial de noi impozite pe profiturile excepționale ale producătorilor și furnizorilor de energie, și anume aplicarea unei rate de 33 % pentru contribuția de solidaritate în temeiul Regulamentului (UE) 2022/1854 al Consiliului. Comisia estimează costul bugetar net al acestor măsuri la 0,6 % din PIB în 2022. Soldul bugetului public a fost, de asemenea, afectat de costul bugetar al protecției temporare acordate persoanelor strămutate din Ucraina, estimat la 0,1 % din PIB în 2022. În același timp, costul estimat al măsurilor temporare de urgență legate de COVID-19 a scăzut de la 1,8 % din PIB în 2021 la 0,3 % din PIB în 2022.

(15) La data de 18 iunie 2021, Consiliul a recomandat ca, în 2022, Țările de Jos[14] să urmărească o orientare fiscal-bugetară expansionistă, profitând inclusiv de impulsul oferit de Mecanismul de redresare și reziliență, și să mențină investițiile finanțate la nivel național.

(16) Potrivit estimărilor Comisiei, orientarea fiscal-bugetară[15] în 2022 a fost favorabilă, fiind de -0,5 % din PIB, așa cum recomandase Consiliul. Conform recomandării Consiliului, Țările de Jos au continuat să sprijine redresarea prin investiții finanțate prin Mecanismul de redresare și reziliență. Cheltuielile finanțate prin granturi în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE au fost de 0,2 % din PIB în 2022 (0,2 % din PIB în 2021). Investițiile finanțate la nivel național au furnizat o contribuție contracționistă de 0,1 puncte procentuale la orientarea fiscal-bugetară[16]. Prin urmare, Țările de Jos nu au menținut investițiile finanțate la nivel național, ceea ce nu este în conformitate cu recomandarea Consiliului. În același timp, creșterea cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național (fără noile măsuri privind veniturile) a avut o contribuție expansionistă de 0,4 puncte procentuale la orientarea fiscal-bugetară. Prin urmare, Țările de Jos au menținut sub control într-o măsură suficientă creșterea cheltuielilor curente finanțate la nivel național.

(17) Scenariul macroeconomic care stă la baza previziunilor fiscal-bugetare din Programul de stabilitate este realist. Guvernul estimează că PIB-ul real va crește cu 1,6 % în 2023 și cu 1,4 % în 2024. Prin comparație, potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2023, creșterea PIB-ului real ar urma să fie ușor mai mare – de 1,8 % în 2023, iar ulterior ușor mai mică – de 1,2 % în 2024, în principal ca urmare a unor mici diferențe în ceea ce privește perspectivele cererii interne în ambii ani.

(18) În Programul său de stabilitate pentru 2023, guvernul preconizează că deficitul total va crește la 3,0 % din PIB în 2023. Creșterea deficitului în 2023 reflectă în principal costul pachetului privind energia, creșterea cheltuielilor cu dobânzile și planurile de cheltuieli suplimentare legate de provocările societale, cum ar fi tranziția verde, limitarea depunerilor excesive de azot, educația și oferta de locuințe. Conform programului, se estimează că ponderea generală a datoriei publice în PIB va scădea de

---

14 Recomandarea Consiliului din 18 iunie 2021 care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Țărilor de Jos pentru 2021, JO C 304, 29.7.2021, p. 88.

15 Orientarea fiscal-bugetară este măsurată ca variație a cheltuielilor primare (fără măsurile discreționare privind veniturile), din care sunt excluse măsurile de urgență temporare legate de criza provocată de pandemia de COVID-19, dar sunt incluse cheltuielile finanțate prin sprijin nerambursabil (granturi) din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale UE, în raport cu creșterea potențială pe termen mediu. Pentru mai multe detalii, a se vedea caseta 1 din tabelele cu statistici bugetare.

16 Alte cheltuieli de capital finanțate la nivel național au avut o contribuție expansionistă de 0,2 puncte procentuale din PIB.

la 49,3 % la sfârșitul anului 2022 la 48,4 % la sfârșitul anului 2023. Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2023, se preconizează că deficitul public va fi de 2,1 % din PIB în 2023. Acesta este mai mic decât deficitul preconizat în programul de stabilitate, în principal datorită faptului că datele privind rezultatele soldului bugetar pentru 2022 s-au dovedit a fi mai bune decât se estimase în Programul de stabilitate. În previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 se estimează o pondere mai mare a datoriei publice în PIB, de 49,3 %, la sfârșitul anului 2023. Diferența se explică prin faptul că datele privind rezultatele pentru 2022 s-au dovedit a fi mai mari decât cele estimate în Programul de stabilitate, ca urmare a unei ajustări datorie-deficit ridicate în 2022.

(19) Se estimează că, în 2023, măsurile fiscal-bugetare adoptate pentru a atenua impactul economic și social al creșterii prețurilor la energie vor afecta în continuare soldul bugetar. Este vorba de măsurile adoptate în 2022 care continuă să se aplice (în special reducerea accizelor la benzină și motorină și sprijinirea gospodăriilor cu venituri mici) și de noi măsuri, cum ar fi plafonarea prețurilor la electricitate și gaze și schema de sprijin pentru IMM-urile mari consumatoare de energie. Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2023, se estimează că, în 2023, costul bugetar net al măsurilor de sprijin va de 1,1 % din PIB[17]. Majoritatea măsurilor adoptate în 2023 nu par să vizeze gospodăriile sau întreprinderile cele mai vulnerabile și nu mențin semnalul de preț pentru reducerea cererii de energie și creșterea eficienței energetice. Prin urmare, cuantumul aferent măsurilor de sprijin specifice, care trebuie luat în considerare în evaluarea conformității cu recomandarea pentru 2023, este estimat în previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 la 0,5 % din PIB în 2023 (comparativ cu 0,1 % din PIB în 2022). Se preconizează că, în comparație cu 2022, costul bugetar al protecției temporare acordate persoanelor strămutate din Ucraina va rămâne stabil.

(20) La data de 12 iulie 2022, Consiliul a recomandat[18] ca Țările de Jos să ia măsuri pentru a asigura în 2023 o concordanță între creșterea cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național și o orientare politică globală neutră[19], ținând seama de sprijinul continuu, temporar și specific acordat gospodăriilor și întreprinderilor celor mai vulnerabile în fața creșterilor abrupte ale prețurilor la energie, precum și persoanelor care fug din Ucraina. Țările de Jos ar trebui să fie pregătite să ajusteze cheltuielile curente în funcție de evoluția situației. Țărilor de Jos li s-a recomandat, de asemenea, să extindă investițiile publice pentru tranziția verde și cea digitală, precum și pentru securitatea energetică, ținând seama de inițiativa REPowerEU, inclusiv prin recurgerea la Mecanismul de redresare și reziliență și la alte fonduri ale Uniunii.

(21) În 2023, în previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 se estimează că orientarea fiscal-bugetară va fi expansionistă (- 1,1 % din PIB), în contextul unei rate ridicate a inflației. Și în 2022 orientarea fiscal-bugetară a fost expansionistă (- 0,5 % din PIB). Se preconizează că în 2023 creșterea cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național (fără măsurile discreționare privind veniturile) va avea o contribuție expansionistă de 0,9 % din PIB la orientarea fiscal-bugetară. Aceasta include costul

---

17 Cifra reprezintă nivelul costului bugetar anual al măsurilor respective, incluzând veniturile și cheltuielile curente, precum și – dacă este cazul – măsurile privind cheltuielile de capital.

18 Recomandarea Consiliului din 12 iulie 2022 privind Programul național de reformă al Țărilor de Jos și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Țărilor de Jos pentru 2022, JO C 334, 1.9.2022, p. 154.

19 Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2023, creșterea potențială a producției pe termen mediu (media pe 10 ani) a Țărilor de Jos, care este utilizată pentru a măsura orientarea fiscal-bugetară, este estimată la 7,9 % în termeni nominali.

sporit (cu 0,4 % din PIB) al măsurilor de sprijin specifice destinate gospodăriilor și întreprinderilor cele mai vulnerabile în contextul creșterii prețurilor la energie. Contribuția expansionistă a cheltuielilor curente primare nete finanțate la nivel național este, așadar, doar în parte explicabilă prin sprijinul specific acordat gospodăriilor și întreprinderilor celor mai vulnerabile în fața creșterii prețurilor la energie, precum și persoanelor care fug din Ucraina. Creșterea expansionistă a cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național (fără măsurile discreționare privind veniturile) este, de asemenea, determinată de măsuri nespecifice în domeniul energiei, de creșteri permanente ale salariilor din sectorul public și ale prestațiilor sociale și de creșterea cheltuielilor cu asistența medicală. În concluzie, creșterea preconizată a cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național nu este în concordanță cu recomandarea Consiliului. Cheltuielile finanțate prin granturi în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE s-au ridicat la 0,2 % din PIB în 2023, în timp ce investițiile finanțate la nivel național au avut o contribuție neutră de 0,0 puncte procentuale la orientarea fiscal-bugetară. Prin urmare, Țările de Jos intenționează să finanțeze investiții suplimentare din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale UE și se prevede că își vor menține investițiile finanțate la nivel național[20]. Țările de Jos intenționează să finanțeze investițiile publice pentru tranziția verde și cea digitală, precum și pentru securitatea energetică, cum ar fi investițiile și facilitarea dezvoltării de parcuri eoliene offshore, stimularea utilizării hidrogenului și îmbunătățirea alfabetizării digitale a studenților, care sunt finanțate parțial din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale UE.

(22) În Programul de stabilitate se estimează că deficitul public va scădea la 2,6 % din PIB în 2024. Scăderea deficitului în 2024 reflectă în principal eliminarea treptată a măsurilor în domeniul energiei. Programul prevede o creștere a ponderii datoriei publice în PIB la 48,7 % la sfârșitul anului 2024. Pe baza măsurilor de politică cunoscute la data la care s-au făcut previziunile, previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 estimează un deficit public de 1,7 % din PIB în 2024. Acesta este mai mic decât deficitul preconizat în program, în principal datorită faptului că, pentru 2023, se prevede o pondere mai mică a deficitului în PIB. În previziunile Comisiei din primăvara anului 2023, se estimează o pondere similară a datoriei publice în PIB, de 48,8 %, la sfârșitul anului 2024.

(23) Programul de stabilitate prevede eliminarea treptată până în 2024 a tuturor măsurilor de sprijin din domeniul energiei. Comisia presupune, de asemenea, că toate măsurile de sprijin din domeniul energiei vor fi eliminate treptat, până în 2024. Această ipoteză este valabilă în cazul în care nu se vor înregistra noi creșteri ale prețurilor la energie.

(24) În Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului se solicită o îmbunătățire anuală a soldului bugetar structural de 0,5 % din PIB, ca valoare de referință, în vederea atingerii obiectivului pe termen mediu[21]. Ținând seama de considerentele legate de sustenabilitatea finanțelor publice[22], ar fi oportună o îmbunătățire a soldului structural

---

20 Se preconizează că alte cheltuieli de capital finanțate la nivel național vor avea o contribuție expansionistă de -0,2 puncte procentuale din PIB.

21 A se vedea articolul 5 din Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului, care prevede, de asemenea, o ajustare de peste 0,5 % din PIB pentru statele membre cu o datorie publică de peste 60 % din PIB sau cu riscuri mai pronunțate în ceea ce privește sustenabilitatea datoriei.

22 Comisia a estimat că Țările de Jos vor avea nevoie de o creștere anuală medie a soldului primar structural ca pondere din PIB de 0,35 puncte procentuale pentru a obține o reducere plauzibilă a datoriei

de cel puțin 0,3 % din PIB în 2024. Pentru a asigura o astfel de îmbunătățire, creșterea în 2024 a cheltuielilor primare nete finanțate la nivel național[23] nu ar trebui să depășească 3,5 %, astfel cum se reflectă în prezenta recomandare. În același timp, măsurile de sprijin în domeniul energiei menținute în continuare (estimate în prezent de Comisie la 1,1 % din PIB în 2023) ar trebui eliminate treptat, în funcție de evoluțiile pieței energiei și începând cu cele care au un caracter mai puțin specific, iar economiile aferente ar trebui utilizate pentru a reduce deficitul public. Pe baza estimărilor Comisiei, acest lucru ar duce la o rată a creșterii cheltuielilor primare nete mai mică decât rata maximă de creștere recomandată pentru 2024. Cu toate acestea, potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2023, creșterea în 2023 a cheltuielilor curente primare nete finanțate la nivel național nu este conformă cu recomandarea Consiliului. Dacă se confirmă acest lucru, ar fi oportună o creștere mai mică a cheltuielilor primare nete în 2024.

(25) Dacă se mențin politicile actuale, conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2023, cheltuielile primare nete finanțate la nivel național vor crește la 1,7 % în 2024, cifră mai mică decât rata de creștere recomandată. Ajustarea preconizată în previziunile Comisiei este în concordanță cu economiile rezultate din eliminarea treptată a tuturor măsurilor de sprijin în domeniul energiei.

(26) În conformitate cu programul, se estimează că rata investițiilor publice va crește de la 3,4 % din PIB în 2023 la 3,5 % din PIB în 2024. Investițiile mai mari reflectă creșterea investițiilor finanțate la nivel național și a investițiilor finanțate de UE, și anume prin Mecanismul de redresare și reziliență. Programul se referă la reforme și investiții care se preconizează că vor contribui la sustenabilitatea finanțelor publice și la creșterea durabilă și favorabilă incluziunii. Printre acestea se numără reformele și investițiile în domeniile educației, cercetării și dezvoltării, pieței forței de muncă și tranziției verzi și digitale, care se regăsesc și în Planul de redresare și reziliență.

(27) Programul de stabilitate prezintă o traiectorie fiscal-bugetară pe termen mediu până în 2027. În Programul de stabilitate se estimează că deficitul public va crește la 2,8 % din PIB în 2026, apoi la 3,2 % din PIB, în 2027. Așadar, se preconizează că deficitul public va rămâne sub 3 % din PIB până în 2026, urmând să crească la peste 3 % din PIB în 2027. În program se preconizează că ponderea generală a datoriei publice în PIB va crește de la 48,7 % din PIB la sfârșitul anului 2024 la 52,7 % din PIB până la sfârșitul anului 2027.

(28) Creșterea rapidă a prețurilor locuințelor în ultimii ani a condus la o supraevaluare a pieței locuințelor. Cu toate acestea, odată cu înăsprirea condițiilor financiare, piața imobiliară a atins un punct de cotitură la jumătatea anului 2022, pe măsură ce prețurile locuințelor au început să scadă ca răspuns la creșterea ratelor dobânzilor ipotecare. În Țările de Jos, rata de îndatorare prin împrumut ipotecar în funcție de PIB rămâne ridicată conform standardelor internaționale. Acest lucru este determinat de limitele de împrumut (raportul între valoarea creditului acordat și cea a garanției aferente creditului) relativ ridicate și de facilități fiscale substanțiale pentru plățile ipotecare.

---

sau pentru a se asigura că datoria publică este menținută la niveluri prudente pe termen mediu. Această estimare s-a bazat pe previziunile Comisiei din toamna anului 2022. Punctul de plecare pentru această estimare a fost deficitul public și datoria publică preconizate pentru 2024, care se bazau pe ipoteza retragerii măsurilor de sprijin în domeniul energiei în 2024.

[23] Cheltuielile primare nete sunt definite ca și cheltuieli finanțate la nivel național, din care sunt excluse măsurile discreționare privind veniturile și cheltuielile cu dobânzile, precum și cheltuielile ciclice cu șomajul.

Deductibilitatea fiscală a dobânzilor ipotecare rămâne ridicată, cu toate că a cunoscut o reducere graduală. Datoria ridicată a gospodăriilor, care decurge din aceasta, face ca gospodăriile să fie vulnerabile la șocurile economice, ceea ce este deosebit de relevant în prezent, în contextul în care riscurile legate de corectarea prețurilor locuințelor au crescut. În același timp, piața privată a închirierilor este relativ mică, ceea ce duce la o ofertă limitată de alternative accesibile ca preț și disponibile la cumpărarea unei locuințe. Lipsa locuințelor de închiriat la prețuri accesibile subminează, de asemenea, mobilitatea forței de muncă. Eliminarea obstacolelor care împiedică în prezent investițiile, inclusiv în construcția de locuințe, ar putea permite guvernului să își pună în aplicare cu succes planurile de creștere a ofertei de locuințe, contribuind, astfel, la reechilibrarea externă și la o mai bună funcționare a pieței locuințelor.

(29) În conformitate cu articolul 19 alineatul (3) litera (b) și cu criteriul 2.2 din anexa V la Regulamentul (UE) 2021/241, planul de redresare și reziliență include un set amplu de reforme și de investiții care se consolidează reciproc și care urmează să fie puse în aplicare până în 2026. Deși planul de redresare și reziliență al Țărilor de Jos a fost adoptat abia în 2022, implementarea sa este, în prezent, în plină desfășurare. Negocierea rapidă a acordului operațional va contribui la punerea în aplicare a planului și este necesară pentru depunerea primei cereri de plată, care este așteptată până la sfârșitul anului 2023. Punerea în aplicare este în curs, în această etapă, iar riscurile de neabsorbție par a fi limitate, având în vedere alocarea financiară relativ redusă. Un capitol dedicat planului REPowerEU este în curs de elaborare. Includerea rapidă, în planul de redresare și reziliență, a noului capitol privind REPowerEU va permite finanțarea unor reforme și investiții suplimentare care să sprijine obiectivele strategice ale Țărilor de Jos în domeniile energiei și tranziției verzi. Implicarea sistematică și eficace a autorităților locale și regionale, a partenerilor sociali și a altor părți interesate relevante rămâne importantă pentru implementarea cu succes a planului de redresare și reziliență, precum și a altor politici economice și de ocupare a forței de muncă ce nu se limitează la planul respectiv, în scopul de a asigura asumarea pe scară largă a agendei politice globale.

(30) Comisia a aprobat în 2022 toate documentele de programare ale politicii de coeziune prezentate de Țările de Jos. Punerea în aplicare rapidă a programelor politicii de coeziune în complementaritate și în sinergie cu planul de redresare și reziliență, inclusiv cu capitolul privind REPowerEU, este esențială pentru realizarea tranziției verzi și a celei digitale, pentru sporirea rezilienței economice și sociale, precum și pentru obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate în Țările de Jos.

(31) În afară de provocările economice și sociale abordate în planul de redresare și reziliență, Țările de Jos se confruntă cu o serie de provocări suplimentare legate de segmentarea pieței muncii, deficite de forță de muncă și de competențe, dependența de combustibilii fosili și nivelurile excesive ale depunerilor de azot.

(32) Ponderea locurilor de muncă flexibile (atât lucrătorii cu contracte flexibile și temporare, cât și persoanele care desfășoară o activitate independentă fără angajați) pe piața forței de muncă rămâne ridicată în Țările de Jos. Acest lucru indică un risc tot mai mare de segmentare a pieței forței de muncă, cu efecte de denaturare resimțite în special la periferia pieței forței de muncă, ceea ce poate amplifica inegalitatea de șanse și poate afecta productivitatea. Un anumit grad de flexibilitate pe piața forței de muncă poate să contribuie la adaptabilitatea economiei și, totodată, să răspundă mai bine preferințelor individuale. Cu toate acestea, recurgerea excesivă la formule de muncă flexibile poate avea efecte negative pentru lucrători și pentru economie, în general. De exemplu, participarea la formarea și învățarea pe tot parcursul vieții reprezintă o

provocare pentru lucrătorii cu contracte flexibile de muncă, ceea ce, la rândul său, reduce investițiile în competențe. În cooperare cu partenerii sociali, guvernul Țărilor de Jos intenționează să abordeze diferențele dintre formulele de lucru permanente și cele flexibile. Planurile includ eliminarea contractelor de muncă de zero ore și înlocuirea contractelor de muncă la cerere în forma lor actuală cu un nou tip de contract, care să ofere o mai mare siguranță a veniturilor pentru lucrători, precum și o siguranță sporită a locului de muncă pentru lucrătorii temporari. Va fi important să se înregistreze rapid progrese în ceea ce privește punerea în aplicare a acestor planuri pentru a se garanta că alegerea unui anumit tip de contract de muncă este determinată de cerințele specifice impuse pentru ocuparea unui anumit post sau de preferințele angajaților, și , în același timp, pentru a îmbunătăți rata de ocupare și poziția socială a persoanelor cu contracte de muncă flexibile și a reduce segmentarea pieței forței de muncă.

(33) Deficitul de forță de muncă și de personal calificat era deja o caracteristică a pieței forței de muncă din Țările de Jos înainte de pandemia de COVID-19, dar între timp s-a făcut simțit în aproape toate sectoarele. Sectoare precum TIC, asistența medicală, educația și locurile de muncă din domeniul tehnic se confruntă cu deficite structurale care existau deja înainte de pandemie și se preconizează că vor persista, parțial din cauza evoluțiilor demografice. În pofida faptului că rata globală de participare este ridicată, în Țările de Jos există în continuare o rezervă neutilizată sau utilizată insuficient de potențiali lucrători, cum ar fi persoanele care provin din familii de migranți și cele care lucrează cu fracțiune de normă. Odată ce au un loc de muncă cu fracțiune de normă, puțini angajați aleg să își mărească numărul de ore lucrate. Acest lucru poate fi explicat parțial prin ratele marginale de impozitare ridicate, obligațiile (sau anticiparea obligațiilor viitoare) legate de îngrijirea informală a copiilor sau a altor membri ai familiei și/sau calitatea muncii și asigurarea echilibrului între viața profesională și cea privată. Pentru a aborda deficitul de forță de muncă și de competențe, va fi necesar să se adopte o abordare cuprinzătoare, ținând seama, în același timp, de nevoile și barierele specifice fiecărui sector și de investițiile care stimulează productivitatea. Pentru soluționarea deficitului de forță de muncă și de competențe, ar putea fi luată în considerare o combinație de politici, printre care: (i) reducerea în continuare a ratei marginale de impozitare și/sau îmbunătățirea transparenței ratei marginale de impozitare aplicabile persoanelor fizice; (ii) creșterea salariilor în sectoarele cu deficite structurale, în special în cele cu o concentrare a angajatorilor publici și semipublici; (iii) promovarea calității muncii și a echilibrului între viața profesională și cea privată; (iv) îmbunătățirea orientării profesionale și (v) îmbunătățirea accesului la servicii de îngrijire a copiilor accesibile din punct de vedere financiar și de înaltă calitate. În plus, consolidarea oportunităților de perfecționare sau recalificare prin măsuri specifice și adaptate, în special pentru persoanele aflate la periferia pieței forței de muncă și pentru persoanele inactive, ar putea contribui la atenuarea deficitului de forță de muncă și de competențe și la îmbunătățirea rezultatelor sociale.

(34) Deși Țările de Jos au introdus măsuri pentru a-și reduce dependența de combustibilii fosili din Rusia, petrolul și gazele naturale au reprezentat 38 % și, respectiv, 41 % din mixul său energetic, ceea ce face ca economia olandeză să fie vulnerabilă la evoluțiile prețurilor la nivel mondial. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru ca Țările de Jos să atingă obiectivele UE pentru 2030 privind energia din surse regenerabile. În pofida obiectivelor mai ambițioase privind instalarea unei capacități suplimentare de producere a energiei din surse regenerabile, ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final de energie s-a ridicat la doar 13,0 % în 2021, cifră care este sub

obiectivul convenit politic la nivelul UE și sub media UE de 21,8 %. Prin urmare, Țările de Jos se numără în continuare printre statele membre cu cele mai slabe rezultate în ceea ce privește ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie, având unul dintre cele mai mari decalaje între ponderea din 2021 și obiectivele pentru 2030. Extinderea rețelei de energie electrică, atât pentru transport, cât și pentru distribuție, este esențială pentru a accelera implementarea infrastructurii de energie din surse regenerabile onshore și offshore. Din cauza congestionării din ce în ce mai mari a rețelei de energie electrică, operatorii de rețea sunt adesea obligați să refuze cererile de acces la rețea din partea noilor producători și consumatori de energie electrică. Întrucât consumul de gaze al locuințelor reprezintă aproximativ 25 % din consumul total de gaze naturale din Țările de Jos, îmbunătățirile în materie de eficiență energetică a parcului imobiliar (de exemplu, prin standarde minime de performanță energetică pentru a stimula renovările și prin aplicarea mai riguroasă a cerințelor de audit energetic pentru industrie) pot contribui în mod semnificativ la reducerea în continuare a emisiilor de dioxid de carbon și a dependenței de combustibilii fosili. Consumul de gaze naturale în Țările de Jos a scăzut cu 29 % în perioada august 2022 – martie 2023, comparativ cu consumul mediu de gaze din aceeași perioadă din cei cinci ani anteriori, depășind astfel ținta de reducere cu 15 % a consumului. Țările de Jos sunt încurajate să depună în continuare eforturi pentru a reduce temporar cererea de gaze până la 31 martie 2024[24].

(35) Ca urmare a efectelor negative ale depunerilor excesive de azot în zonele naturale, cauzate în principal de sectorul agriculturii intensive din Țările de Jos, eliberarea de autorizații pentru anumite proiecte prin care se generează azot, în special pentru proiecte de construcții, este în prezent blocată. Guvernul Țărilor de Jos ia măsuri pentru a reduce depunerile de azot, în special prin implementarea, la nivel de provincie, a unor programe regionale integrate. Este nevoie de sprijin suplimentar pentru ca agricultura să devină mai durabilă, asigurându-se în același timp competitivitatea acesteia, de exemplu prin acordarea de sprijin pentru reducerea efectivelor de animale, accelerarea tranziției către agricultura circulară și/sau ecologică și creșterea digitalizării și a inovării.

(36) Deficitul de forță de muncă și de personal calificat în sectoarele și în profesiile esențiale pentru tranziția verde, inclusiv în ceea ce privește producerea, implementarea și întreținerea tehnologiilor cu zero emisii nete, creează blocaje în procesul de tranziție către o economie neutră din punct de vedere climatic. Crearea unor sisteme de educație și formare de înaltă calitate, care să răspundă nevoilor în schimbare ale pieței forței de muncă, și adoptarea unor măsuri țintite de perfecționare și reconversie profesională sunt esențiale pentru a reduce lipsa de personal calificat și pentru a promova incluziunea și realocarea forței de muncă. Pentru a debloca oferta neexploatată de forță de muncă, aceste măsuri trebuie să fie accesibile, în special pentru persoanele fizice și în sectoarele și regiunile cele mai afectate de tranziția verde. În 2022, Țările de Jos au raportat că nu dispun de suficient personal pentru 108 profesii în care sunt necesare competențe sau cunoștințe specifice pentru tranziția verde, printre care specialiști în domeniul protecției mediului, montatori de izolații termice și acustice și tehnicieni constructori.

[24] Regulamentul (UE) 2022/1369 al Consiliului.

(37) Consiliul a examinat Programul de stabilitate pentru 2023 prin prisma evaluării efectuate de Comisie, iar avizul[25] său se reflectă îndeosebi în recomandarea 1 de mai jos.

(38) Având în vedere legăturile strânse dintre economiile statelor membre din zona euro și contribuția lor colectivă la funcționarea uniunii economice și monetare, Consiliul a recomandat ca statele membre din zona euro să ia măsuri, inclusiv prin intermediul planurilor lor de redresare și reziliență, pentru: (i) a menține sustenabilitatea datoriei și a se abține de la un sprijin larg pentru cererea agregată în 2023, pentru a direcționa mai bine măsurile fiscal-bugetare luate pentru a atenua impactul prețurilor ridicate la energie și pentru a reflecta asupra unor modalități adecvate de reducere a sprijinului pe măsură ce scad presiunile asupra prețurilor la energie; (ii) a susține investițiile publice ridicate și a promova investițiile private în vederea sprijinirii tranziției verzi și a celei digitale; (iii) a sprijini evoluțiile salariale care atenuează pierderea puterii de cumpărare, limitând în același timp efectele secundare asupra inflației, pentru a îmbunătăți în continuare politicile active în domeniul pieței forței de muncă și pentru a aborda deficitul de competențe; (iv) a îmbunătăți mediul de afaceri și a se asigura că sprijinul energetic acordat întreprinderilor este eficient din punctul de vedere al costurilor implicate, are caracter temporar, este direcționat către întreprinderile viabile și menține stimulentele pentru tranziția verde și (v) pentru a menține stabilitatea macrofinanciară și a monitoriza riscurile, continuând, în același timp, eforturile în vederea finalizării uniunii bancare. Pentru Țările de Jos, recomandările 1, 2, 3 și 4 contribuie la punerea în aplicare a primei, a celei de a doua, a celei de a treia, a celei de a patra și a celei de a cincea recomandări pentru zona euro.

(39) Consiliul a examinat, în lumina bilanțului aprofundat realizat de Comisie și a evaluării menționate, Programul național de reformă pentru 2023 și Programul de stabilitate pentru 2023. Recomandările sale emise în temeiul articolului 6 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 sunt reflectate în recomandarea 1 de mai jos. Politicile menționate în recomandarea 1 contribuie la abordarea vulnerabilităților legate de nivelul ridicat al datoriei private și a vulnerabilităților legate de un excedent ridicat de cont curent. Recomandările 2 și 4 contribuie la abordarea recomandării 1 în ceea ce privește investițiile mai mari. Recomandarea 1 contribuie atât la corectarea dezechilibrelor, cât și la punerea în aplicare a recomandării pentru zona euro, în concordanță cu considerentul 38,

RECOMANDĂ ca, în 2023 și în 2024, Țările de Jos să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să elimine treptat, până la sfârșitul anului 2023, măsurile de sprijin în vigoare în domeniul energiei, utilizând economiile astfel realizate pentru a reduce deficitul public. În cazul în care noi creșteri ale prețurilor la energie ar face necesară adoptarea de măsuri de sprijin, să se asigure că astfel de măsuri sunt direcționate pentru a proteja gospodăriile și întreprinderile vulnerabile, sunt fezabile din punct de vedere bugetar și încurajează în continuare realizarea de economii de energie.

   Să asigure o politică fiscal-bugetară prudentă, în special prin limitarea la maximum 3,5 % a creșterii nominale a cheltuielilor primare nete finanțate la nivel național în 2024.

[25] În temeiul articolului 5 alineatul (2) și al articolului 9 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului.

Să mențină investițiile publice finanțate la nivel național și să asigure absorbția eficace a granturilor MRR și a altor fonduri ale UE, în special pentru a promova tranziția verde și cea digitală.

În perioada de după 2024, să urmărească în continuare o strategie fiscal-bugetară pe termen mediu de consolidare treptată și durabilă a finanțelor publice, combinată cu investiții și reforme care să favorizeze un nivel mai ridicat de creștere sustenabilă, pentru a atinge o poziție bugetară prudentă pe termen mediu.

Să reducă stimulentele fiscale în favoarea îndatorării gospodăriilor și denaturările de pe piața locuințelor. Să sprijine disponibilitatea și accesibilitatea locuințelor pe piața privată a închirierilor. Să elimine obstacolele din calea investițiilor, inclusiv în sectorul construcției de locuințe.

2. Să continue implementarea constantă a planului de redresare și reziliență și să finalizeze rapid capitolul dedicat planului REPowerEU, în vederea începerii rapide a punerii sale în aplicare. Să pună în aplicare rapid programele politicii de coeziune, în strânsă complementaritate și sinergie cu planul de redresare și reziliență.

3. Să reducă stimulentele pentru utilizarea contractelor flexibile sau temporare. Ținând seama de nevoile specifice fiecărui sector, să abordeze deficitul structural de forță de muncă și de competențe, inclusiv prin exploatarea potențialului de forță de muncă insuficient utilizat și prin consolidarea oportunităților de perfecționare și recalificare, în special pentru persoanele aflate la periferia pieței forței de muncă și pentru persoanele inactive.

4. Să își reducă dependența de combustibilii fosili prin accelerarea utilizării energiei din surse regenerabile, prin îmbunătățirea condițiilor-cadru pentru stimularea investițiilor în extinderea rețelelor de transport și distribuție a energiei electrice și prin sporirea și accelerarea măsurilor de eficiență energetică pentru a reduce consumul de energie, în special în mediul construit. Să sprijine tranziția către o agricultură durabilă. Să accelereze eforturile de politică ce vizează furnizarea și dobândirea de competențe necesare pentru tranziția verde.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu,
Președintele